

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir gărnond:
odată 12 fil., a două
oră 12 fil., a treia
oră 10 fil.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Foie bisericească-politică.

Anul XIV.

Blaș 20 Februar 1904.

Numărul 8.

Cătră P. T. Cetitori!

Din nou rugăm pe On. Abo-
nenți, cari sînt încă în restanță cu
abonamentele de pe anii trecuți
să binevoiescă a le trimite fără
amîinare, avînd și noi cele mai
mari lipsuri.

Administrațiunea.**Voință, mai multă voință!**

Ca o frumoasă întregire a primului
din numărul trecut, lăsăm să urmeze acest
articol scris de la un preot din provincă.

Multe bune și frumoase se scriu și
cetim într-una de mulți ani în „Unirea”
și în celelalte ziare ale noastre; sfaturi,
păreri și propuneri, cari de cari mai la
loc. În sinodele și adunările noastre
apoi nenumărate concluziuni și hotărîri se
iau, cari de cari mai nimerite. Tote
fîtînd la salvarea și înaintarea bisericii
și neamului nostru românesc; — dar
vorba vorbă rămîne, părerile în ziare,
concluzele în protocoale, zilele, anii
trec... și noi în faptă acolo am rămas,
unde am fost, dacă nu mai înapoi, când
sciut este, că, mai ales astăzi, cine nu
progresează regresază.

De ce? — De ce la noi de loc
său abia ieri coala în mic putem zice:
„și cuvîntul trup s'a făcut”?... Causă
escusătoare, vorbă adevărată audim:
că trăim zile grele ca biserică și na-
țiune, că ni-s legate mîinile, apoi mai
ales, că sîntem un neam, o biserică
săracă, poporul sărac și în spirit, adevă-
rat mai tot fără carte și nedisciplinabil,
cu greț de însuflețit etc. etc. — Oare
alte neamuri și biserici n'au avut când va
aceste împrejurări grele, și unde sînt
acum? Nu sînt deci toate aceste cauze,
ci numai greutatea, pedecii, mai mici
său mai mari, cari se pot delătura ca
vorba să ajungă faptă, numai voință
să fie!

Lipsa de voință, da, numai și numai
lipsa de adevărată voință este singura
causă, de tot plînuim și nu făptuim.
Chiar și un mic lucru privat nu se
pote duce la bun sfîrșit dacă lipsesce
voința de ajuns, dar apoi un lucru
mare public. Mîi de casuri din istorie
stău ca martori neînfrînți ai acestui ade-
văr. De ce s'a validat biserică catolică
așa splendid în Germania între enorme
pedecii, și de ce acum domnește pămîntul
poporul evreesc atît de urgist, puțin la
număr și fără patrie?!

Nouă ne lipsește acumă mai mult
de cît ori cînd: Voia de viață, lu-
crare comună, ne lipsește cu un cuvînt

voința serioasă, și încă de sus pînă jos,
în toate afacerile publice, fie bisericești
fie civile, de unde urmează apoi, că și
la cel mai mic obstacol pe rînd ne
retragem de la cele sfînte comune la
cele egoiste private. Sîntem vrednici
decî de soarta noastră! Sute de neamuri
cu nascere mai tîrzie de cît noi dar
cu altă voință, ne-au întrecut în cul-
tură, avere, în binele moral și material;
și noi cu o viață de aproape 2.000 ani
trăim mai departe din voia întîmplării
de pe o zi pe alta...

E dureros, dar trebuie să ne cu-
noscem scăderile noastre, trebuie să ne
spunem unul altuia morbul comun lipi-
cios, ca să-l putem cu succes vindeca.
Ne lipsește așa dară adevărată voință,
a cărei mamă dulce e iubirea, iar tată
bun adevărul sfînt, și a carei frățîni și
surori sînt toate cele alalte virtuți, cari
ridică și însuflețesc, înviează și nobili-
tază. Spre a stîrni în inima româ-
nă această voință a strigat bardul
nostru acel: „Destéptă-te... acum ori
nici odată!”

Acum ori nici odată e timpul deci
să cugetăm una și să voim aceeași cu
toții, — și pînă nu avem această voință
serioasă, înzădar scriem așa frumos prin
ziare, înzădar ne adunăm adese ori în
ședințe și petreceri, înzădar conchiemă
preoțimea sinode preste sinode! Cînd

FEUILLETON.**ABBÉ LOISY.**

Într-un număr mai nou a ziarului pa-
risian „L'Univers” abbé Gayraud scrie un
feuilleton în care polemizează cu Abbé Loisy,
autorul, la cărui scrieri sînt cîine de toate:

1. La religion d'Israël;
2. L'Évangile et l'Église;
3. Éudes Évangéliques;
4. Autour d'un petit livre;
5. Le quatrième Évangile.

Au ajuns celea diniață în indiciile căr-
ților oprite sub actualul pontificat. Să știe
că Loisy „laudabiliter se subiecit” supre-
mului for, și așa a făcut în cât-va sânge
rău doritorilor de scandal, ziaristilor flămîndi,
setoși de senzații. Așteptați Dior, — jupăni
de pe la foile germane, franceze etc. că

Abbé Loisy nu se va împăca cu sentința
primită, și va continua mai departe teoriile
sale, contrare dogmelor catolice.

Pentru ca să vadă și cetitorii noștri
„cât de contrară e Roma ori cărei porniri
libere, ori cărui adevăr nou,” — după cum
le place dușmanilor ei să scrie din inciden-
tul opririi scrierilor lui Abbé Loisy, las să
urmeze aici unele părți din feuilletonul mai
sus pomenit, scris de un apreciat teolog
frances, — părțile, unde se cuprinde doc-
trina lui Loisy.

Abbé Loisy e specialist în istoria cri-
tică. El nu scrie ca teolog, el e critic is-
toric, și în calitate asta cercetează ince-
puturile creștinismului, și dezvoltarea lui,
și prin simpla critică istorică vrea să arete
că catolicismul, biserică catolică, cu toate
instituțiunile sale, e de origine autentică
creștină.

O țintă frumoasă aceasta, carea înse
nu a putut-o realiza, ci a ajuns — dimpotrivă
la concluziuni cu totul greșite, pornind din
premise de aemenea false. A împrumutat
și a desgropat multe erori apărute ma-

intîin cu deosebire în Germania, ca „teoria
școlii critice Tubingice” și altele. Loisy a
și fost salutat de mulți dușmani ai bisericii
ca un nou Renan batjocoritorul lui Christos.

De unde începe Loisy?

Din început el negă autoritatea is-
torică a evangeliilor. Zice că nici evangelia
a patra, nici celea trei synoptice — Mateu,
Marc, Luca, nu sînt izvoare demne de cre-
dință pentru istoricul adevărat.

Evangelia de la Ioan din capul locului
e un op de doctrină pură, un op filosofic,
în care nici pomană nu e de istorie, — nici
faptele povestite — în specie: minunile, —
nici vorbirile adnse (să știe că în Evang.
s. Ioan sînt celea mai multe vorbiri a Mân-
tuitoriului), nu ne destéptă încrederea în
adevărătatea și realitatea lor. — Un volum
de filosofie religioasă e Evang. a 4-a: Un
amestec a gîndirii elene cu înșfătura creș-
tină despre grație. Autorul s'a folosit cînd
de minuni, cînd de discursuri ori de dia-
loguri, — după plac, pentru exprimarea
acestei doctrine. — Ar fi dar un lucru co-
pilăresc de a cerca în Evangelia aceasta

va vedea masa poporului, opînca, în cele naționale pe conducătorii săi, advocații, marii proprietari și inteligența de tot felul, că nu tot vorbesc numai schimbându-și ideile după împrejurări, ci și în faptă cu poporul pentru popor jertfindu-și poziția, și averea; că luptă din resputeri da, atunci vom avea voință, și vom învinge! Când în cele bisericesti credincioșii vor vedea pe părinții săi sufletești, că nu tot sinodéză fără densii, ci pe Vlădica umblând din sat în sat fără alai mare, dar cu fruntea asudată, dându-și chiar și crucea de pe pept, unde ar fi de lipsă; pe protopop apoi călătorind, nu spre a strînge diurne ci spre a-l cerceta în Domnul și a-l încuraja, iar pe preot predicând mereu, cinstind prescura sfîntă strămoșescă — *reînviind tôte în Christos*, — da, atunci va fi voință și vom învinge sigur!

Această voință tare, continuă și sinceră, și numai această ne poate scotea din impasul trist, în care sîntem ca națiune și biserică. — Deie Dumnezeu să ni-se încălzească mai mult inimile!

„Voiesce și vei putea,” se zice, și e un adevăr de când e lumea.

„Lumină, mai multă lumină!” a strigat lumii marele poet Goethe la mörtea sa, și noi dacă nu voim să morim se strigăm neamului și bisericii noastre: „Voință, mai multă voință!”

Valet.

Pictorul Smigelski apröțiat din nou. În numărul I. din Ianuară a. c. al periodicului din Budapesta „Magyar iparművészet” Lyka Károly dănd samă despre expoziția de artă decorativă aranjată în Budapesta în Decembrie 1903. scrie la sfârșit următoarele: „Am currierat curtea cea mare cu coperiș de sticlă, dară catalogul ne silește, să ne suim și în etaj. Acolo putem să vedem cartone gătite de un profesor din Ardeal cu numele Octav Smigelski. Sînt cartone de frescuri: ornamentarea intrăgă a unei biserici mari în stil bizantin. Până acum încă n'am avut norocirea de a cunoșce numele auctorului. — În dată ce a ajuns omul acolo, așa simțese, că s'a supt pe o înălțime a muntelui Athos, într'o sfîntă mănăstire, unde scîi încă numai scrisoarea uncială și cu mulțime de fum de tîmte veneréză până de sară pe diferiții hagiosi. Acesta e Bizanțul. Când profesorul din Elisabetopol ne arată cartonele acestea de frescuri, ne-a condus într'o lume singulară, ieratică și împodobită cu smalt de aur. Simțim tôte cele ce tîlcuesc în limba artei epoca aceea trecută, din carea acum ne-a rămas numai sfînta ortodoxie. Acesta trăește încă și acuma, și acesta o esprimă auctorul cu compozițiile sale severe și rezervate, cu mișcările ceremonioase ieractice. Gesturile și mișcările acestea — în opoziție cu părțile rele ale picturii bizantine — nu au expresiune întepenită, ci dimpotrivă se arată ca nisce gesturi încetinate și măiestose, cari își sfârșesc în vecinicie mișcarea sa cea mai de pe urmă. Cîte o creță de vesmînt crește până la monumentalitate și împrejură trupurile acestea cu severitate sfîntă. Christosi, apostoli și sfîntii, țării atot puternicii al cerului în mijlocul unei ornamentice ca acesta, carea în formele sale cele fără de istețime anume cercată și de o mie de ani neschimbate tîlcuesc vecinicia bisericii. Profesorul din Elisabetopol a scînt, ce are, să lucre. Numele lui mai mult nu va mai fi necunoscut.”

REVISTE.

Un Patrie. În săptămânile din urmă multe vesti s'au colportat despre schisma Rutenilor. Unii, cum e și Szabó Jenő, cavalerul liturgiei magiare, nu-l dă mare însemnătate mișcării acesteia: alții înse — nu cu multă cumpănire — presentă lucrul ca o mișcare însemnată, carea ar aduce cu sine schisma tuturor Rutenilor din Ungaria. E fapt, că au schismaticat cei din Iza, pentru că s'au sfădit cu preotul lor. Acestia au și căpătat deja un preot sêrb neunit. Alte incidente s'au mai întimplat în Lucska și în Bereg-Rákos. De schisma generală a Rutenilor nu pöte fi vorba. Lucrul e însemnat pentru aceea, că șovinistii bagă de samă, că deși inteligența Rutenilor e perdută pentru neamul lor, poporul înse ține la legea și la neamul sêu. Înșuși Szabó Jenő recunoșce, că mișcarea liturgiei magiare, și magiarizarea școlilor e cauza acestei schisme.

Roma. În 28 Ianuar a fost o conferință interesantă în Vatican, la care au luat parte pe lângă Sfîntia Sa mulți cardinali și nobilități de ale Vaticanului. A ținut-o părintele *Pellegrini*, basilit de la *Grottaferata*, o mănăstire de lângă Roma. Conferențiarul vorbind despre dragostea, ce au nutrit-o tot de una Papii față de biserică orientală, vedea un lucru providențial în faptul că la porțile Romei se află o mănăstire grecăscă.

Multe vesti s'au lătit despre reformele ce le face Papa în Vatican.

cuvintele sau faptele lui Isus. În ea exprimată numai *cugetarea, învățătura, credința*, unul autor necunoscut, și dacă vă place, un moment, un *studiu* din evoluțiunea creștinismului, în decursul celor trei sferturi de veac, de la mörtea Mântuitorului, (se știe că Evang. lui Ioan a fost scrisă la sfîrșitul veacului întâi.)

Evangeliiile synoptice n'au mai mare preț ca a lui Ioan. Evg. lui Matei, Marcu și Luca n'au un *singur* autor, și o mărturie nu se pöte aduce că ele ar fi fost scrise înainte de prima generațiune apostolică (care ține până la jumătatea veacului al II-lea: 150). Sînt nisce compilațiuni din diferite fragmente, pe cari fragmente autori diferiți din diferite timpuri le-au grămădit sau le-au ordonat pe un fond oșei care *commun*. De aceea în Evangeliiile synoptice nu poți afla cu siguranță, și nici chiar cu ușurință ceea ce a învățat și făcut Isus. Ele ne arată mai mult formele de credință primite de biserică, până în timpul când acestea cărți au fost scrise.

Adevărul istoric cu privire chiar la Isus trebuie să-l stabilizească critica, acesta e domeniul ei. Din grămada de povestiri trebuie să aleagă pe cele adevărate. Să-l atribuie lui Isus așa numai fără nici o judecată, ceea ce se spune în Evangelii despre El, fie învățatură, fie faptă, nu e științific corect. Metodul acesta îl întrebunțeză omenii, cari vrea cu ori ce preț să-l țină pe Isus de adevăratul autor al doctrinelor și faptelor așa cum se află în Evangelii, — pe când în forma cum se află acum în Evangelie, tôte acestea, sînt de proveniență mai târzie.

Reducînd așa dară Ev. synoptice la adevărata lor vâlöre, criticele istorice îi mai

rămăne să estragă din ele creștinismul primitiv, fisonomia morală, învățătura și opera lui Isus. Și la ce rezultate ajunge critica în privința asta?

Descopere că Christos predică apropierea și sosirea împărăției cerurilor, adică împărăția mesiană așteptată de Iudei, și că el vestește *ca foarte apropiată* această împărăție, pentru că după învățătura lui, contemporanii săi, anumit: apostolii — aveau să fie martori, aveau să trălească în această nouă domnie. Isus își termină predicarea, spunînd că chiar el e Mesia. Mărturisirea aceasta și-o repețește sus și tare și înaintea judecătorilor săi, de cari, — pentru pretențiunea asta a lui — a fost condamnat la mörte.

Greșala sa, (a lui Isus) cu privire la nemijlocita apropiere a împărăției mesianice ne explică, cum de Christos n'a putut nici *visa* despre gruparea într'o corporațiune a apostolilor și învățăcelilor săi, nici despre traiul de veacuri a acestei corporațiuni, ne explică pentru ce Isus n'a instituit o societate religioasă și hierarchică (Biserica ascultătoare cu biserică învățătoare, și constituția specifică a acestei din urmă.)

Tot greșala asta, credința asta în nemijlocita apropiere a împărăției mesianice, explică pentru ce Isus n'a fundat o religie și n'a instituit un cult, pentru ce în predicarea lui nu se cuprinde *nici o dogmă*, pentru ce învățătura sa *nu constituie un nou codice de morală*.

Tôte acestea se explică, pentru că după propovednirea lui, ca să țî-se deschidă porțile împărăției cerești. — așa după cum o așteptau profetiile interpretate greșit de Iudei în timpurile din urmă, — era de

ajuns să credi în venirea acestei împărății, în misiunea specială a lui Isus, și să faci *penitență*. Așa dar la ce-s bune dogmele, principiile de morală, hierarchia, când tôte acestea au scopul să conducă pe omeni la o țintă depărtată, care nu ne stă în nemijlocita apropiere. — după cum a stat împărăția cerurilor, așa după cum a predicat-o și înțeles-o Isus!

În chipul acesta ni se arată, după Loisy creștinismul lui Isus din Nazareth: o pregătire repede, vehementă pentru împărăția mesiană, care era în nemijlocita apropiere: o *simplă erupțiune a messianismului judaic*.

Iată de unde a pornit creștinismul. De aici a isvorit biserică catolică cu dogmele sale, cu morala sa, cu disciplina, hierarchia și ritul sêu. — După mörtea Măestrului, — pe care, să vede, apostolii l'au crezut vecinic în viață în calitate de Mesia — învățăcelii săi în măsura în care întârzia sosirea împărăției promise, au simțit tot mai mult lipsa de a organiza comunitatea, societatea credincioșilor. — De aici a rezultat o organizare hierarchică, cu anumite prerogative pe sama lui Petru: iată simburile pontificatului român. De aici apoi s'a simțit și lipsa să se adaugă la conținutul de mai înainte a Evangeliiilor lor părțile cari să referes la constituția bisericele. — Iată un exemplu de evoluție a creștinismului: *Ceremonia frângerii pânii*, îndeplinită de Isus în presara patimilor, cu ocașinea cinei paschale, a devenit *sacrificiul nouei religii*, după ce creștinii au fost opriți din sinagogi. — În curînd apoi, când s. Paul a dat morții lui Isus înțelesul, că a fost un sacrificiu universal

Multe congregațiuni, cari nu au avut așa mare cerc de activitate, se vor șterge, și agendele lor se vor împărți între altele. Așa s'a întâmplat mai de curând cu congregația reliquelor și a indulgențelor, ale căror agende s'au concrețit congregației riturilor. Se pun în rind și plățile, și se stabilește pensia oficialilor, și acesta e de mare moment, căci în Vatican lucră mulți mireni, ale căror familii și minoreni vor avea să mulțămescă mult reformelor Papei *Piu X.*

Italia. În Franța le-a succedat francmasonilor să scotă catehismul din școle (afară de celea catolice pronunțate), acesta vrea să o facă și în Italia. *Nasi* ministrul de mai înainte al cultelor, și marele „pretin“ al Românilor, făcuse deja proiectul pentru treaba acesta. *Orlando*, actualul ministru a pus treaba la o parte, căci se teme de catolică, și mai ales, că are el acum alte lucruri, a aflat adecă nisece urme de defraudări în casa portofoliului său.

Francia. S'a șters și legea *Falloux*, carea îndreptăția pe ori ce Frances maiorean, capace și de omenie, să deschidă școle. Aici se vede ce fel de omeni sint Francesii de azi, ei strigă în gură mare: libertate, egalitate și frățietate, dar nu o înțeleg și nu o practică numai față cu cei ce-și plăcă capul guvernului francmason de azi — S'a adevărit mai de multe ori, oficios prin statisticele guvernului, că elevii crescuți de călugări sint cei mai buni oficiali și că guvernul în acestia nu se poate încrede, căci ei cred în Dumnezeu,

să tem de El și li-e rușine de omeni, pe când acestea nu-s principiile guvernamentale, de aceea mai bine le închid toate școlile catolicilor, de cât să crească două tinerimi cu idei dușmănoase.

Să nu uităm, că în biserică după furtunile celea mari tot de una să curăță aerul și răsufli mai bine, după cum ne dovedește și *Kulturkampf.*

Bavaria. Am fost amintit cetitorilor nostri despre proiectul contelui *Moy*, care vrea să deie afară din parlamente pe preoți. — Proiectul acesta a ajuns și la urechile împăratului *Wilhelm*, care vrea să-l iee de la ordinea zilei, chiar prin faptul, că în scurt timp va numi de membru pe viață în senat pe cardinalul din Köln, *Fischer.*

Răsboiul Ruso-Japonez. Pregătirile pentru lupta decisivă, ce se va da pe uscat, decurg cu o grăbire uimitoare. Cu deosebire Japonia face toate, ca se grăbescă lupta, ca ast fel rusul să nu aibă destul timp de a se aduna și pregăti. Lupta va fi în Coreea în apropierea riului Ialu. Japoneseii și-au dus în Coreea până acum 120.000 de omeni. — Flota japoneză de răsboi lucrează într'un chip admirabil. În 14 c. au atacat cu torpedele năile de răsboi ruse, cari au fost părăsit portul și s'au retras în spre larg. Atacul a venit pe neașteptate, a ținut puțin și au stricat rușilor numai o năie de răsboi. Japoneseii nu au suferit nicio pierdere. Acest atac al Japoneseilor au pus în respect năile rusești. Flota rusă ce se află la Port-Artur ascăptă năi nouă ca ast fel unite

să facă apoi ofensiva. Puterile europene, interesate în părțile unde decurge răsboiul, s'au declarat de neutrale. China încă s'a declarat de neutrală, înse pe ascuns își pregătesc boxerii. Chinesii însuflețiți de succesele de până aci a japoneșilor, cred că a sosit timpul să atace și ei Rusia și pe toți străinii. Dacă se va mișca China, se vor mișca și puterile europene, și în cazul acesta se va naște un răsboi general. Răsboiul ruso-japonez aduce cu sine un nou răsboi lângă noi, — un răsboi între Turci și Bulgari.

CORRESPONDINȚE.

DIN DIECESA ORĂȘII MARI.

27 Ian. 1904.

„Un mic episod de Bobotează“ publicat în unul din numerii prețuitei noastre „Unirea“ mă înduplecă a descrie stările anormale din tractul protopopesc al Holodului cauzate și esistente și aici prin diferența de procedură a confrăților, pe cum și corespondentul „P“ concludă în plânsorea sa din 20 l. c.

Încep și eu cu concobinatele pe care după lupta a lor mai mulți ani încă nu le-am putut estirpa. — Folositu-m'am de toate modalitățile și mă folosesc și azi pe cum: predici și sfaturi părintești la toate ocaziunile binevenite, iar față de cei rezitenți: denegarea sfințirii de casă la Bobotează, sârutării Evangheliei la Măneacă, împărțirii anaforei la finea Liturghiei, neîmpărtășirea cu ss. Sacramente ale viilor, neadmiterea de nași la botez și cununii, denegarea rugăciunii la 40 zile după naștere asupra con-

pentru iertarea păcatelor tuturor omenilor, comparând mărtașia lui cu mielul pascal — ceremonie frângerii pâinii s'a schimbat în misterul prezenței reale a lui Isus pe pământ. Când evoluțiunea primei ceremonii a ajuns până aici, necesar a trebuit să se adaugă povestirile primitive evanghelice despre cina cea din urmă năpți și cuvinte cari să exprime mărtașia mântuitoare a lui Isus, versarea sângelui pentru izbăvirea păcătoșilor, și să exprime mai departe instituțiunea unei preoții: „Acăsta să o faceți întru amintirea mea.“ — Așa dar că e evoluțiune: acăsta?

Dar separațiunile tot mai pronunțate dintre Iudei și Iudeo-cresștini, i-au adus necești din urmă în tot mai mare contact cu Grecii, și ideile acestora au influențat mult asupra creștinismului primitiv iudaic. Mesia Iudeilor a devenit „Logos“-ul Alexandrin.

Isus n'a afirmat nici odată că el e Dumnezeu! Credința creștină greșită a dat naștere acestor dogme, pe cum și dogmei trinității, ca urmare a celei dintâi. În Evanghelia a 4-a se poate vedea începutul acestei evoluțiuni, ce s'a luptat cu multe pedecși și a ținut mai multe veacuri. În synoptice abia se află urma acestor dogme.

Botezul, de origine iudaică, a fost să fie ceremonia prin care să face intrarea în biserică, în numărul credincioșilor. Dar forma trinitară: „boteză-se... în numele Tatălui și a Fiului și a Spiritului sfânt“ e cu mult posterioară timpurilor apostolice.

Din ceremoniile botezului s'a născut mai târziu, confirmățiunea rit și ea.

Penitența, pe care a predicat-o Isus a devenit cu timpul sacramentală. Tot așa pe lucetul s'a cristalizat liturgia, din rituri, și ceremonii deosebite.

Dacă urmărești pas de pas istoria, și-ți imaginezi toate sbucimările, toate recerșițele și așezămintele diverse a diverselor timpuri, dacă-ți închipui toate întâmplările urmate după tragedia Calvarului, ca într'un tablou vei pute să vezi biserică catolică, cum să schimbe, sau mai bine, cum să desvôltă în diferitele împrejurări, și vei recunoște că, biserică catolică de astăzi e urmarea naturală, logică și legitimă a creștinismului propovădit de Isus. O evoluție rațională.

Catarina Varga.

— Istorie adevărată de Wolfner Pál. —

(Fine).

Femeia făcu un pas înainte.

— Îți voi explica, ce am zis. Liniștit, calm fără nici o revoltă. Apoi Spectat D-ta de sigur mă vei înțelege, d'or ești ungar. Nu voiesc a vorbi despre persoana mea. Te rog a nu mă întreba, cum am ajuns aci. Aceia-i indiferent. Stați singură și întreaga mea viață o am petrecut în munți. Așa cunosc poporul de la munte ca pe mine însa-mi. Îi cunosc neajunsurile, speranțele, bucuriile. Știu ce-l dore, de ce se bucură, în ce se încrede. Și binevoit a crede, că muntenii sint omeni buni și liniștiți. Iubesc pacea, și se îngrozesc de piri și discordie.

— Rămâi la obiect, Catarina Varga.

— Ia la obiect. Am vorbit despre popor; despre poporul român de la munte. În mijlocul căruia am trăit. Spectatul meu

domn, acel popor este de ani de zile grăznic de întăritat.

— E adevărat. Tu l-ai întăritat.

Is calvină și nu jor. Dar așa pute deține jurămint sfint că cu toții alții sint aceia, cari îl întărită. Vrei Spectat D-ta să scii cine-s ei? O să-ți spun: erarul regesc și oficianții guvernului.

— Cum eutezi a vorbi ast fel?

— Cu dreptul adevărului. Căci am dreptate. Poftim a examina cauza buciumanilor. Vechea lor diplomă de privilegiați nu-i deobligă de cât la o contribuție anuală de trei măsuri aur. El a făcut mai mult. Au plătit două-zeci. Dar nici cu atât nu s'a mulțumit erarul. Voia să silăscă comuna la robotă. La acea robotă, care pe toate domeniile erariali o pretind în măsură nelertată și ne mai pomenită, călcând dreptatea în picioare. În loc de o zi de lucru, îi impune trei și în loc de o păreche pu, îi pretinde cinci. Iar poporul îndură toate acestea cu o desperare infuriată. Și dacă se opune, pățește ca buciumanii. Și fac proces iar spectata tablă regescă îl judecă pe sârmanul popor iguorant, fiindcă nu cunosc formalitățile dreptului procesual. Comitatul esmite brachiul, ca să dețină și să încarcereze pe matadori

— Comitatul stă în serviciul dreptății.

— Nu-l adevărat spectatul meu domn. Comitatul servește neamțului, care bine știe ce face. Să nu vă fie cu plăcere a crede, că acel mulți oficianți germâni, cari stau în fruntea oficiului erarial, voiesc a despoia numai. Urmăresc ei și alt scop când torturăză poporul. Dacă merge la ei poporul să se plângă, dau din umeri; ei nu pot face alt fel, pentru că la ordinul guvernului

cupinei. Dar în zădar căci cei neîmpărtași prin darurile bisericii, a cărei poruncă o călcău, sub picioare, se duceau la preoții nenniți din vecinătate, cari fără considerare, că aceia nu aparțineau confesiunii și turmei lor, îi mărturiseau și cuminecau. Am speranță înse că de acum înainte acest rău se va îndrepta în spre mai bine, de ôre ce doi dintre acești preoți s'au mutat la cele eterne. Înse nici confratii nu purced față de concubinări în conformitate. — Un coleg a fost naș cu dâna sa împreună și a participat la nunta așa numită „învelită,” fără ceremonii bisericesti, a unui minorean și așa a fost sancționat, a fost aprobat prin prezența lor concubinatul acelor.

Nu este conformitate nici în ținerea sărbătorilor, unii confratii, după exemplul neșunților, vestesc de sărbători, cari nu sînt sărbători legate, sau cel puțin trec cu vederea ținerea acelor pe cum: Sân-Tóder, 40 de sînți, Constantin și Elena, Pantilie, Precup; apoi mai țin sărbători de ghișă. Urmarea e, că, nu este putere omenescă, care să-i potă îndupleca pe credincioși ca în aceste zile să-și vadă de lucru și să nu sărbătorească, pentru că vești bine și în celelalte sate țin sărbătoare, numai ei să nu sărbătorească? Iar sărbătorile legate, mai ales cele de vară, nu le observ.

Nu este conformitate mai departe în stîrpirea moravurilor și datinelor rele. În jurul acesta este datina de a umbla în ziua Nașcerii Domnului cu „turca” chiar și sub serviciul divin. Eu după ce m'am convins de imoralitatea ce răspândește această datină păgăună, neputând alt cum, prin întervenirea autorității civile, am oprit acest umblat în parochia mea, dar tot atunci spre mai marea mea mirare un confrate în parochia sa a invitat pe turcași la casa sa

și l-a ospetat. Am putut auzi apoi de la unii credincioși de al mei că: „rău ne-a bătut Dumnezeu cu popa nost. că asta nu ne lasă să facem ce fac și alte sate.”

Despre disparitatea ce se observă în diferitele funcțiuni sacre nu fac vorbă căci s-au ventilat acosta de mai multe ori în colónele acestei prețuite foi, ci mă mărginesc a constata, că câte sate, atâte datini, sîntem prin urmare vrednici de apostrofarea malițioasă a latinilor: „*greci sine regula vagantur.*” — Ar fi de dorit deci și în acosta privință un îndreptariu sau formulariu, care să fie apoi strict și în conformitate observat de toți, pentru-că poporul foarte bine observă deschișimirea ce se ivesce la funcțiuni săvârșite în diferite locuri și de către diferiți preoți, ceea ce apoi îl face indiferent, nepăsător față de ori-ce funcțiuni sacre.

Datinile, obiceiurile și moravurile întru tract protopopesc sînt apróbe aceleasi, prin urmare conferințele preotesce ar puté face foarte mult pentru îndreptarea moravurilor, păstrarea datinelor bune și stîrpirea celor rele; aici prin sfătuirii, propuneri și deslusiri reciproce bătute pe studii și esperințe și-ar puté însuși fiesce care preot tractual o procedură, cu care în casuri analóge ar puté purcede în conformitate cu ceea lați colegi și nu s-ar ivi cazuri de acele, în cari anul urmárese chiar contrariul celui alalt. Aici s-ar puté tracta chestiuni vitale și de o importanță nespuse de mare pentru turma concređuta păstoririi, pe cum: modul de a înființa gránare, rennii de înmormintare, de consum, de temperanță, de înzestrarea bisericilor s. c. l.

Eu așași invita la atari conferințe și inteligența laică și pe învățătorii din tract ba și câte un țeran de frunte și cu influință.

din fie care parochie. — Am esperiat că în unele locuri chiar inteligența laică ori țeranul mai cu stare e cel mai mare contrariu preotului și tuturor tendințelor și niziunțelor sale bune. — Atragerea acéstoră în conferințe preotesce ar puté folosi mult cauzei, pentru-că țeranul acela s-ar simți măgulit și cinstit că s-a adat vrednic de a fi invitat și a participa la așa onorifice conferințe. — cu chestiunile pertractate acolo s-ar indentifica și ar face aceloră propagandă în satul său, și prin acosta ar fi a doua mână a preotului. — Un exemplu dot aduce din parochia mea. — Pe un fruntaș al parochiei în zece ani de zile nu lam vedut la biserică, zădarnica mi-a fost toate ademenirile, aș rămas în îndărătnicia sa, se scusa mai cu una mai cu alta, iar pe la spate vorbea în contra mea și a bisericii. — Acum doi ani l-am ales de curator primariu, și de atunci nu a fost Duminecă sau sărbătoare ca să fie lipsit de la biserică, și în ori-ce cauză bisericescă sau communală mi-e propta cea mai mare, pentru-că pe cum se zice: „*honores mutant mores,*”

Dar durere, tractul nostru încă nu a ajuns până acolo ca să putém ține nici macár preoții atari conferințe, sfaturii bune nu putem primi unul de la altul, pentru aceea încră fiesce care după chibzueta sa și de aici obvin apoi atâte abnormități.

— n. — p.

Invitare.

Casina română invită cu tot onorul pe toți membrii săi la a VIII. adunare generală ordinară, care să va ține Duminecă în 28 Februar a. c. la ôrele 10 a. m. în salele casinet.

maghiar ast fel trebuie să purceadă. Causa la tóte este magiarul. Dacă hrăpese o mulțime de avere, dacă exploatăză poporul și-l calcă 'n picioare drepturile — totul să face la ordinul magiarilor. Magiarul este acela, pe care poporul trebuie să-l urască. Magiarul este acela, în contra căruia nemulțămirea trebuie să crească până la extrem. Magiarul va fi acela, care va trebui să răspundă și să plătescă pentru tóte acestea.

Catarina Varga deja nu mai era liniștită. Vorbia iritată; cu fața aprinsă, și aprópe strigând continuă:

— Eu nu mă pricep la înalta politică, spectate domn. Eu nu știu, că din ce cauze întărită oficialii erariali poporul în contra magiarilor. Eu numai atâta vîd, că ei o fac acosta. Eu numai aceea o știu, că ei înfuriéză pe fie cine în contra neamului meu, în contra magiarilor, de și sînt nevinovați, după-ce abia este vr'un oficial magiar la erariu. Mai înainte am spus-o, că stau singură. Bățul meu a fost preot calvin, — pe el l'a închis înaltul guvern pentru agitare. A murit în închisóre. Și nu mi-a testat altceva, de cât marea dragoste, cu care și-a iubit neamul. M'am reintors aici și când am vedut ce să petrece. — am decis, să mă opun cu modesta mea putere. Lasă să vadă poporul, că nu magiarul este dușmanul său. Eu, magiară, am mers în mijlocul lui, l-am îndemnat, l-am încurajat — da, l-am și agitat. Dar pentru acosta conștiința nu mă muștră. Am avut dreptate.

Judele făcu din cap.

— Intențiile poté și-a fost bune în fapte înse al greșit.

Catarina Varga își ridică capul.

— Spectatul meu domn. — zisă apoi, — poté, că vor fi, în contra căroră am greșit. Azi când Șaguna, vicariul general al episcopului român de la Sibiu, a venit în persoană să mă deție cu un șiretlic și legată să mă târască în sanie până aici. — gândeam pe cale, că acest domn puternic nu s'ar fi espus pericolului, dacă nu avea cauză. Și am cugetat, că de sigur vor fi de aceea, pe cari îl dóre, că pentru drepturile sermanului popor român se lupta o femeie magiară. Se poté, că am vătémat interesele acestor domni. Dar în contra bietului popor, în contra intereselor națiunii magiare nici când nu am greșit, aceasta una o știu.

Judele instructor se lupta cu un sentiment neplăcut. Apoi făcend din cap bolborosi: gârgăun!

Catarina Varga care stătea chiar înaintea lui îl auzi.

— Nu-i aceea, — zisă. Vorbia liniștită și solemn. — Nu-i aceea, spectatul meu domn. Tot atât. Bine știu, că în curénd nu o să ies din închisóre. Sórtea mea nici nu mă neliniștesce. Puțin îmi pasă, de mă voi și prăpădi. Dar ce am zis mai înainte, să nu uite spectatul domn. La comitat al mare influință. Poti face mult și ajutora mult. Nu uita, în potriua cul întărită poporul erariul și oficialii guvernului atunci, când îl maltratéză pe nedreptul. Și te gândește, că tóte acestea cine va trebui să le plătescă când va.

A tăcut. Nici judele n'a mai zis o vreme nimic. În fine a sunat.

— Duceți înderépt acuzata în cella sa, voiți continua mîne interogatoriul.

Și o reconduseră. Iar judele a stat mult, la masă în nemiscare. În fine s'a ridicat și păși cătră fereastă. Afară totul era acoperit de o întunecime órbă, numai de pe dealuri se reflecta licărirea focurilor îndepărtate.

Catarina Varga numai la anul 1849 părăsi închisóre. Pe atunci deja se sbicise sângele magiar vîrsat pe pietele Aiudului, Abrudului, a Zlatnei, și în multe alte locuri.

Elis.

Pe-o cumpenă...

Pe-o cumpenă de-am pune noi
Iubirea noastră, dragă —
Eu jumetatea ei s'-o pun,
Iar tu s'-o puî întregă!

Și tu cu inimă cu tot
S-o puî, mai grea să fie
Numai iubirea singură,
De-ajuns îmi este mie.

Că numai ast fel ai vedea
Copilă, și ai ști-o:
Iubirea mea — iubirea ta,
Ce tare-ar cumpeni-o!

(Din volumul „Cântec” de Emil Sabo.)

Program.

1. Deschiderea adunării;
 2. Raportul comitetului;
 3. Rațiunile anului 1903 și proiectul de buget pe anul 1904;
 4. Alegerea alor 2 comisiuni pentru cenzurarea raportului general, a rațiunilor și a proiectului de buget;
 5. Completarea comitetului;
 6. Eventuale propuneri.
- Blaș la 20 Februar 1904.

Dr. Aug. Bunea,
președinte.

Flavia C. Domșa,
notar.

Nr. 5—1904.

Convocare.

Membrii și alți binevoitori ai Reuniunii femeilor române gr-cat. din Blaș. se convocă în *adunare generală* pe Duminică în 28 Februar 1904 la orele 3 p. m. în localul Casinei române.

Ordinea de zi.

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul Comitetului.
3. Raport despre rațiunile an. 1903.
4. Alegerea comisiunilor: a) pentru cenzurarea raportului prezentat de comitet; b) pentru cenzurarea rațiunilor de pe anul 1903; c) pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor.
5. Raportele comisiunilor.
6. Eventuale propuneri.
7. Închiderea adunării.

Blaș din sedința Comitetului ținută în 31 Ianuar 1904.

E. Nestor,
presidentă.

Dr. A. Chețan,
secretar.

Noutăți.

Sfinții Trei Ierarhi au fost sărbătorii și azi acesta cu convenita solemnitate. La sf. liturgie celebrată de membrii corpurilor profesionale a cântat corul studenților din Internatul de băieți. A urmat o frumoasă și interesantă sedință publică în sala de gimnastică, la care au luat parte, în frunte cu Escelența Sa Mitropolitul, câțiva capitulariști, profesori, domni, dame și elevii de la toate institutele. Sedința a fost deschisă de preș. societății studenților *Iuliă Hătegan*, cl. VIII. care a tractat foarte bine și cu deplin succes grea tema: influința culturală a școlilor din Blaș. Profităm de ocazie spre

Hotelul „Univers“

trecut în proprietatea dlui

CAROL NAGY,

reparat și aranjat radical și iluminat cu

— lumină Auer —

se recomandă atențiunii publicului, ce cercetază orașul nostru.

Mâncări gustoase,

Beutură bună,

serviciu prompt,

— prețuri moderate. —

54 (5—10)

al esprima și aici felicitări. S'a declamat apoi în limbile română (German), magiara (Dragomir) latină (Timbuș) greacă (Hosst) și germană (Domșa) și s'a cântat cu voce și orchestra. S'au ținut balul în frumoasă sală a Otelului „Univers“.

„Patria“ institutul de credit din loc și-a ținut la 16 crt. a XVIII adunare generală, sub președinția Ilustr. Sale I. M. Moldovanu. Au fost de față 22 acționari, cari au depus 576 acțiuni și au avut 295. voturi. Din raportul direcțiunii și din cifrele bilanțului ne-am câștigat o nouă convicțiune de soliditatea și continuul progres ce la acest institut însemnăm câteva cifre: Denumirile au fost de peste 1 mil: 664 mil cor. arătând o creștere de aproape 230 mil, fondul de rezervă de 307 mil care a mai fost dotat acum cu 1324362 cor. Rees-comptul de 220 mil, efectele 100 mil. Imprim. de cambii 1736137 cor. ipotec. 335 mil lombard 206 mil. oblig. 7419 casa societății și alte realizări 78 mil. Profitul curat a fost de 55057.79 cor. iar întreaga circulațiunea de peste 14 $\frac{1}{2}$ mil. cor. Din venitul curat se dă dividendă 14% spre acțiuni de binefacere 220260 anume: 1500 spitalului sind. câte 150 școlii de fete, casinei și intern. preparandial câte 100 — asilului și școlii de industrie și 5260 soc. meseriașilor. În direcțiune au fost reuși vechii membrii: *George Bărbat*, *Dr. Aug. Bunea*, și *Dr. Ales. Pop.*

Pentru arșii din Balomir. Zeloșul preot *Ioan Albon*, din Doștat, ne-a transpus suma de 21 cor. colectată în comuna sa pentru cel păgubit de foc în comuna Balomir. Bani aceștia stau la dispoziția acelorora pentru cari sînt destinați și de odată avissăm pe cetitorii noștri, că primim bucurii ori ce colectă destinată spre acest scop nobil și umanitar.

De sub Meseș. Am primit două corespondențe lungi despre decursul frumoziei și succeselor petrecerii ținute în Buciumul. tr. Almaș. de către corpul învățătoresc. În amîndouă se laudă zelul neobositului protopop Vas. Pop. care a deșteptat viața socială din acele părți și a deșteptat la viață adormite sentimente naționale. Se aduc laude de. Gozoman, Silvia Marian și Anuța Marineș. apoi dlui Ștefan din Recea. Timbuș și Vas. Idn. Cuvințul de deschidere la roștii protop. Vas. Pop, iar la urmă a mulțumit publicului prezent Iuliu Maxim. preotul local. A fost de față mult public deși cu regret s'a constatat absența încă a multora. „Masa studenților“ din Blaș încă a beneficiat de 30 corone din venitul realizat.

Cine își iubeste grădina și voiesce se aibă cele mai frumoase flori și mai bune legume. acela se cumpere semințele de la Edmund Mauthner furnisorul curței imp.

și reg. în Budapest str. Rottenbiller 33 La cererea trimite gratis și franco un catalog ilustrat de 226 pag. Catalogul conține afară de cele mai renumite și bune semințuri, și o neîntrecută abundență în cele mai nobile flori și legume.

Hymen. Dlul Nicolae Crăciun vice-notar în Tob-nul-vechiu s'a logodit în 11 Faur cu Doșora Rox Silvia Unguru, fca comercianșului Haralambie Ungar.

Altețea Sa Principala *Iosif Rohan*, așa scrie despre *Elsa-Fluidul lui Feller*, că influința acestei medicame emnente întrece ori ce așteptare și Alteții sale-lau făcut serviciul mari, și din cauza acesta o și recomandă cu totă căldura ca un medicament neîncunjurat de lipsă la fiecare casă. *Elsa Fluidul lui Feller* pe cum o scim acuma deja prin toate părțile, ajută îndată și sigur la cele mai multe boale așa d. e. la junghuri, vătămături, dureri de oase, scriitură, influință, fierbințeli, aprinderi, durere de ochi, la debilitatea vederii, lipsa apetitului, răgăiala acru, arsuri, degerături ș. a. deja după o frecare de câte va ori se întăresc și se vindecă părțile morboasă a corpului. Pentru 5 corone, trimite sentite de taxă 12 sticle sau 6 sticle duble alngurul pregător *Feller V. Eugen* apotecar de curte. *Stubica, Centrale Nr. 82 (Com. Zăgráb)*. Să ne ferim de ori ce imitațiune și nime se nu întrelase de a nu face probă cu acest medicament de casă.

Economii cari doresc se aibă o recoltă grasă să-și procure semințele de lipsă de la Edmund Mauthner furnisorul curței imp. reg. în Budapesta str. Rottenbiller 33 Firma trimite, la cerere, gratis și franco catalogul său de 226 pag.

Prețurile și a semințelor celor mai alese sînt moderate. Cu deosebire sînt de amintit panii de nutreți și diferitele semințuri de cereale.

Mulțumită. Curatoratul bisericei din Măhaciū, aduce mulțumite Spect. dr. advocat *Dr. George Popescu*, din Turda, care în un proces a bisericei a scărîtat la 100 cor. pretensiunea sa de 35390 cor. liquidată judecătoreșce. — Măhaciū 10 Faur n. 1904. *Gavril Pop*, preot. Vas. Bărbat, curator.

Masa studenților au primit următoarele sume: colectă în *Dates*, cor. 10-20 de la școlarii din *Bistra*, cor. 2. — colectați de studenții din *Blaș*, cor. 30-20 *Ioan Serbac*, Vama, cor. 2. *Ales. Tărnăvean*, Hodac, col. 20 cor. *Gavril Pop*, canonic Blaș, 20 cor.

Necrolog + *George Boer* preot și vice-protopop onorar gr-cat. în Cingudul-inferior și-a dat nobiliul său suflet, în mîinile Creatorului, la 7 Februar st. n. după scurte, dar grele suferințe împărtășit fiind cu sfințele taine ale moribunților, în anul 75 al etății și 48 al preotiei și fericitei căsătorii.

Odihnescă în pace!

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperéză.

— împrumuturi pe pămînturi și edificii —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2% — 5%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

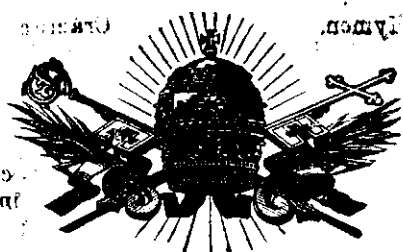
La funcționarii de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără giranți.

— La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală. —

„PECUNIA“

întreprindere de credit Sibiiū (Nagyszeben).

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Motu proprio

despre muzica sacră.

PIŪ PP. X.

(Continuare).

II. Felurile muzicii sacre.

3. Însușirile acestea le aflăm în măsura cea mai mare în cantul gregorian, carele în urmăre este cantul propriu al Bisericii romane, singurul cant, carele l-a moștenit ea de la vechii părinți, carele l-a păzit ea cu rîvnă în decurgerea veacurilor în codicii săi liturgici, carele-l imbie ea ca al său propriu credincioșilor, carele-l prescrie ea în unele părți ale liturgiei în chip exclusiv, și carele cercetările cele mai nouă l-au reconstruit în chip așa de fericit în întregimea și curățenia lui.

Din îndemnulurile acestea cantul gregorian a fost socotit în tot de una ca modelul cel mai înalt al muzicii sacre, așa că cu tot dreptul se poate statori următoarea lege generală: *O compoziție bisericăscă e cu atât mai sacră și mai liturgică, cu cât ea în privința clădirii, a inspirației și a gustului se apropie mai tare de melodia gregoriană, și e cu atât mai puțin vrednică de biserică, cu cât se abate mai tare de la modelul acestu suprem.*

Vechiul cant gregorian tradițional va avea deci, să se restituască pe basă largă în funcțiunile cultului dumnezeesc, așa că va trebui să se țină tare din partea tuturor, că o funcțiune bisericăscă nu perde nimica din solemnitatea sa, dacă nu va fi însoțită de nici o altă muzică, fără singur numai de acesta.

În deosebii să se pună silință spre a o introduce din nou în folosința poporului, pentru ca credincioșii să ia din nou parte mai activă în cultul dumnezeesc, în ce chip se obișnuise în vechime.

4. Însușirile amintite mai înainte le are în măsura cea mai bună și polifonia clasică, mai ales cea a Școlii Romane, carea în veacul al XVI-lea ajunsese culmea deplinirii sale prin Pierluigi da Palestrina și continuă apoi a produce și după aceea compoziții de bunătate liturgică și musicală alăsă. Polifonia clasică se apropie foarte bine de modelul cel mai înalt a totă muzica sacră, carele e cantul gregorian, și din cauza acesta s'a aflat a fi vrednică de aceea, ca alături cu cantul gregorian să fie admis în funcțiunile cele mai serbătorești ale Bisericii, pe cum sint cele din Capela Pontificelui. Ea încă va trebui deci, să se restituască pe basă largă în funcțiunile bisericăscii, mai virtos în basilicele cele mai de frunte, în bisericile catedrale, în cele ale seminarelor și ale altor institute bisericăscii, unde de-a rîndul nu pșescl mijlôcele recerute.

5. Biserica a recunoscut și părtinit în tot de una înaintarea artelor, primind în slujba cultului dumnezeesc tôte cele bune și frumoșe, cari geniul a sciut, să le afle în decurgerea veacurilor, păzind înse în tot de una nevătămăte legile liturgice. În urmăre muzica mai modernă încă e admisă în biserică, după ce ea încă imbie compoziții de o bunătate, serioșitate și gravitate ca aceea, cât ele de loc nu sint nevrednice de funcțiunile liturgice.

Cu tôte acestea fiind că isvorul muzicii moderne este lumesc în rîndul cel dintăi, va trebui, să se pună grije mai mare pe aceea, ca acelea compoziții musicale de stil modern, cari se admit în biserică, să nu cuprindă nimica lemesc, să nu aibă reminiscențe de motive obișnuite în teatru, și sa nu fie făcute nici în formele sale esterne după mersul pieselor profane.

6. Între felurile genurii ale muzicii moderne acela, carele e mai puțin potrivit spre a însoți funcțiunile cultului dumnezeesc, este stilul teatral, carele în decurgerea veacului trecut s'a răspândit foarte tare mai ales în Italia. El de la firea sa se opune în măsura cea mai mare cantului gregorian și polifoniei clasice și prin acesta și legii celei mai de frunte a totă muzica sacră bună. Afară de aceea structura internă, ritmul și așa numitul *convenționalism* al stilului acestuia se acomodează foarte rău pretenșiunilor adevăratei muzici liturgice.

III. Despre textul liturgic.

7. Limba proprie a Bisericii romane este cea latinăscă. E deci oprit a cânta ôre ce în vre o limbă a poporului în funcțiunile liturgice solemne, și în urmăre cu atât mai virtos a cânta în limba poporului responsoriile și părțile ordinare ale liturgiei și ale slujbei.

8. Fiind că pentru ori ce funcțiune liturgică sint statorite texturile, cari pot, să se cânte, și rîndul, în carele au, să se cânte, nu e permis, nici să se turbure rîndul acesta, nici să se schimbe după plac texturile rînduite, nici să se omită acestea întregi ori și numai în parte, fără numai dacă rubricile liturgice permit, ca să se suplinească cu organele unele stichuri mai mici ale textului, în vreme ce acestea au, să se reciteze simplu în chor.

9. Textul liturgic trebuie să se cânte așa, pe cum se află în cărți, fără de schimbare și adaugere de cuvinte, fără de repetiri necuvenite, fără de a dărăburi silabele și în tot de una într'un chip, cât să-l pricepă credincioșii, cei ce-l ascultă.

IV. Despre forma esternă a compozițiilor sacre.

10. Singuraticile părți ale liturgiei și ale slujbei trebuie să păstreze și în privința musicală idea aceea și forma aceea, carea le-o a dat tradițiunea bisericăscă, și se află așa de bine exprimată în cantul gregorian.

V. Despre cântăreșii.

12. Afară de melodiile proprii ale celui ce slujesce la altariu și ale ministrilor, cari au, să se cânte în tot de una singur

numai în cant gregorian fără de nici o însoțire cu organele, totă cealaltă parte a cântării liturgice e proprie a corului și a Levitilor, și de aceea cântăreșii bisericăscii, chiar și dacă sint lumeni, se țin în sens propriu de corul bisericăsc. În urmăre cântările, cari se propun, au cel puțin în partea sa cea mai mare să păzescă caracterul de muzică a corului.

Prin acesta nu se intenționează a eschide de tot solo-urile. Dară acestea nu trebuie să stăpănescă în funcțiuni așa, că partea cea mai mare a textului liturgic să se propună în acest chip; ci ori ce solo trebuie să aibă mai mult caracterul unui signal simplu ori al unei melodii mai pronunțate și să fie strins legat cu cealaltă compoziție în formă de cor.

13. Din același principiu urmază, că cântăreșii au în biserică slujbă adevărat liturgică, și că de aceea femeile, fiind incapabile de slujbe de acestea, nu se pot admite, să facă parte din cor ori din capela musicală. Dacă totuși ar fi să se aplice vocile înalte de soprano și contralto, acestea să le cânte prunci, conform obiceiului străvechiu al Bisericii.

14. În sfârșit să nu se admită a face parte din capela bisericăscă fără numai ômeni, a căror evlavie și viață curată e cunoscută, cari cu purtarea sa modestă și evlavioșă în decurgerea funcțiunilor liturgice să se dovedescă vrednici de slujba cea sfintă, carea o deprind. Ar fi asemenea cuviincios, ca cântăreșii, în vreme ce cântă în biserică, să fie îmbrăcați în haime bisericăscii, și dacă se află într'un loc prea espus ochilor poporului, să fie osebiți de acesta cu gratii.

(Va urma).

Cele două fețe ale lumii.

Povestire prelucrată după L. Wesskirch.

(Continuare.)

Asta a fost în ziua întâia. A doua zi începú iarăși a se minuna. Așa o bunătate de femeie nu era nici morăresa, pe cum creșuse Iova. Și ea avea adecă două fețe, una de serbători și pentru ôșpeți, și alta de zilele de lucru și pentru casă, și fața din zile de lucru nu era așa de frumoșă, ca cea alaltă. Și apoi se mai minuna Iova de dragostea orbăscă, ce o arăta morăresa nepoței sale din țară. „Ce pēr frumos pôte să aibă față asta! Uită-te numai la el. Curat ca de aur!“ Iovei i-se părea, că mai mult ar sămēna cu arama prospetă. „Și cât de îndemnatică e în gospodărie, în cusut și în tôte lucrurile!“ Iova vedē înse, cum lăudata scapă, cât zici, vasele din mână și le strică, și cum i-se rup tôte acele. Cu tôte estea morăresa o lănda mereu în tôte, fără măsură și sfîrșit, chiar așa cum făcuse odinioară cu Iova în calea către biserică și de la biserică, și Iova și-ar fi potut închipui, că lucrurile ar sta ca și atunci, numai cât acum vorbele frumoșe sunau alteia și nu ei. Asta o rodea la suflet,

Onea era tot cel de mai înainte, ușuratic și drăguț. Întelnuindu-o prin grădină ori pe podilă îi șoptia: „Iovă, stai să morde bucurie, că tu te afli la noi. Nici trei

păharē nu am mai beut în „boul roșu,” de când v'ați dus voi de acolo, pe legea mea! Și aici acasă încă nu-i, nu știu ce bucurie, de când și-a adus mama pe palița acea lungă la casă, și poftesce, ca eu să-i fac frumosul. Muncă amară îi asta, Iova, și mama mă tot sfădesce, că așa de rău mă pricep. Știi, a face frumosul, trebuie să vină de la inimă, nu-i așa?”

Așa dară Ōnea are să iee pe Lina? Pagubă de el! Un băiat așa de frumoșel, și ea așa de neîndemânică! Iova dormia cu Lina la olaltă într'o chilie. Vrënd Iova să-i arete câte ceva frumos și fin de cusut, sau cum să împătore albiturile, sau cum să astupe vre-o spărtură fără a se cunoșce, pe Lina o umfla risul și incolăicindu-și brațele macre deasupra capului, zicea: „Mai dute, ce umbli tot cu astea? Bărbat tot capēt io și așa.”

Și Iova începū să viseze, cum ar fi, dacă ea mai înainte ar fi dat mai multă ascultare la vorbele morăresei. Pentru-ce numai nu l'a vrut ea pe Ōnea? Nu e el un băiat curățel? Adevērat, că el are păr blond, și ochi mici albaștri, și ea era de părerea, că bărbatul ei trebuie să fie negru la cap, cu ochi mari, plini de foc și negri ca mura. Și de ce Dōmne, numai așa? Dacă cine-va e om bun și brav, ce aū a face ochii și părul lui? Și ore peste tot află-se unde-va așa față, pe cum îi umbla ei pe dinaintea ochilor? — Și fără veste o apucă un tremurat, cât așa de tare trintī vasele din culină, de se făcură tot hārbe. Pe Lina o bufni risul. „Până acum credeam, că numai io am luat în arēndă facerea de hārbe, dar acum vād, că și Iova cea îndemânică se pricepe la așa ceva.”

„Așa de tare m'am spāriat,” zice Iova și i-și puse mânila la inimă. Firesce, că se află o așa față, pe cum visa ea, numai cât acela, care purta fața asta, nu întreba de dēnsa, și ea nu putea întreba de el. „Ar fi trebuit, să ieū pe Ōnea,” se gândia ea, „și acum ași fi căpătuită și io și tata. Prōstă am fost. Dar pōte-că încă nu-i prea târziū.”

„Fetelor,” strigă în clipa aceea morăreasa de pe pragul casei, „Aduce-ți în sus o glajă de vin, că vād pe Petru Halēul venind la feciorul meū.”

Iova fugi în pivniță. Venind cu glaja de vin, află pe morăreasa în culină. „Mī-ai face o mare plăcere, Lină, când te-ai repeđi în sat până la cusătorēsa.”

Dar pe Lina o umflă risul. „Trimete pe alt cineva, mătușă, că io chiar acum vreaū să rămān aici.”

„Pentru ce?”

„Lesne de inchipuit! Uite, mătușă, la tine la mōră nu vine nime, așa cât io me aflu aici ca într'o mănăstire. La noi acasă am fost dedată cu mai multă veselie. Acum, când calcă un bărbat peste pragul casei tale numai nu m'oiū lāsa, să mă trimeți de la casă?”

Așa de prōstă dar tot nu era străina. Luă din mână Iovei glaja cu vin și se duse în casă. Morăreasa de mānie își făcū palma pumn.

„Ce caută acum hādāranul āsta pe la noi? Mai înainte nu sciea, pe unde-i calea cătră mōră. Dar, veđi bine, unde simțesc vre-o fată cu banī, acolo se adună cu grāmada, ca muscele la fagurul de miere.” Apoi, se socoti. „Iovă, du-te și tu în casă.”

Iova n'avea voie. „Nu cum-va m'a-și putē țipa io în sat până la cusătorēsa?”

„Dă-i pace. Când îți spun, du-te în-luntru! Adevērat, că nu mai știu, cum snt fetele în ziua de astāzi, dar dacă zice Lina, că nu se află nice o bucurie fără flăcāi atunci, du-te în casă, să ai și tu o bucurie.”

Numai cât pentru Iova nu era nice o bucurie, a face în casă pe pānditōrea, pe cum vrea morăreasa. Apoi ea să și temea acum de Petrea Halēul. Câte nu avea āsta să cārtēscă asupra ei, când toți cei alaltī stāu să o neburnescă cu laudele lor? Câte nu-și va căpēta acum de audīt de la āsta, când acum toți de tōte părțile o ciocnesc? Dar morăreasa îi viri în māni tața cu aluatele (prāgiturile), fala mōrei și o înfundă în casă.

La masă ședeau cei doi flăcāi, cel negru și cel alb, unul în fața celui alalt. Între ei, rezimată de masă, jumătate șeđind, sta Lina, și chicotia veselă la complīmentele sārute, cu cari o necājia Ōnea. El își rezimase cotul pe masă, și părul său blond se strecura printre degetele sale grōse și albe, și atāt de ocupat era, cât nici nu băgā în samă intrarea în casă a Iovei „Asta se înțelege,” gândia Iova, „el adurmecă pe rivalul și vrea acum să-l prevină,” și ceva ca o amărăciune se furișă în inima ei. Rivalul înse ședea liniștit și serios, cum îi era obiceiul, cu pipa cea scurtă în gură și nici nu zimbăia macar. El o zări și o salută, și asta iară-și era lesne de înțeles, pentru că moștēna cea bogată nu-l băgā în samă. Dar ciudat lucru! Mai înainte salutările lui i-se păreau cele mai răci dintre tōte câte le primia ea, și acum salutarea lui o află aprōpe căldurōsă. Asta de bună samă venia de acolo, că salutările celor alaltī întracea se reciser binișor. (Va urma).

De la frații romāni istriani.

(Fine).

U.

ucide = ucide, io am ucis ieri un ljeprur ku urekji lunge.

ngodi = a face pe voce.

uita = uta, io am utat se ganesk franceski, umēr = umer

a umbia = mna, asiru pote mna cudē,

umbrā = hlad.

nghie = unglja, ungiya ie otrovnē,

unt de lemu = ulje.

unghitā = udica, ku udica se kace (prinde) ribe,

unde = iuvē.

urs = medvid, medvidu je mai tare nego lunu,

ureche = urklje, ljam taljat ureklja ku sablja.

urēt = grumbo, fata grumbē nu me piazē.

ușā = usa.

uscāt = uskat, mai bire ie pe uskat nogo pe apē.

usor = lakko

unt = unt, untu se face din lapte,

V.

Vacū = vaka, vaka daie cude lapte

vargā = vargā,

varđā = varsā, varsā kind se face bire ie burē

vapor = vapor, vaporu de la Lovrana va parti la 7,

vēt = vint, bora, märe va fi vint, 13

a vedea = vedē

a veni = veri, vinja vēit, fratele meu a verit de la soldaci

verde = verde, kodrul ie vērde,

a se veseli = veseli, mire me piazē se me veselesk ku fete.

vērř = vērř, io si fratele meu am fost în verhu de kodru

vēnēt = blav

vin = vir viru negru de cudē sânze,

violinā = violinā.

vics = vics, patinā,

viorele = viole, violice, violicele disesc (mirōsā) musat.

vicel = vicel, karna de vicel āi burē

a vorbi = gacei musat āi cire stie cude limbe ganēi,

voe = volje, io e dau volie se vinzi vicelul voce = glas, io am bur glas za (pentru)

kanta.

vrulje = locul de unde isvoreșce apa în o pādure.

vrutāk = isvor, noi aren bure apē race din vrutāk.

vulpe = lisicā, ne poide (mānāncā) cudē galjir.

Z.

zato = pentru acea

zar = kljucanicā,

zenunchin = zernuklju

rēr = zer, io beu rada zer

ziua = zi, sa facut zi, meren lokra

a zura = jura, io inkē n'am zurat.

a zuka = juka, la noi toc fecori stivu zuka

Adevēratul tatāl nostru istro-romān.

1. Tatāl nostru = Cace nostru. (cet. Ciaee)
2. Carele estī în cer = kare iesti în cer,
3. Sfințascā se numele teu = neka se posvetē-(ea) numele tev, (tea)
4. pe cum e în cer, așa și pe pāmīnt = kum āi în cer, asa neka fie și pe pamint,
5. pānea nōstrā cea de tōte zilele = pāra nostrē ca de tōte zilele
6. dā ni-o astāz = dē ne o astez,
7. si ne eartā noue pēcatele nōstre = și ne oprostē pekatele nostre.
8. pe cum și noi ertām greșitilor nostri = kum și noi oprostim kari ne uredesk.
9. și nu ne duce pre noi în ispitā == si nu duce pre noi în napast.
10. Ci ne mântueste de cel reū = skapē ne pe noi de cel rēv, (cet. réav). amin = amen.

P.S. *Datica și Catica* = a da și a lua, frasa acēsta romāniū o țin ca și un proverb vechiū și o folosese la un ast fel de om, căruia i-i place să promitā sau se dee, dar ceea ce dā, o și cere iar înapoi, de aceea se zice; dā și ie-i (înapoi). Se folosește și ca batjocurā. — mai cu samă se pōte afla la copii espresiunea acēsta. Înjurā romāniū istrieniū încă de presinte în limba romānā ca: Draku va fi în tire, Drakar fi în tire. Draku ca maia la (lua), strela (fulgeru) bate în tire saeta (fulgerul) în tire, prokijet ar fi (se fi afurisit), dute la draku, filju lui draku, draku tar la (lua) etc.

Andreiū Glavina,
romān-istriani.

BIBLIOTECA UNIREI.*)

1. **Bonhur** sau zilele lui Mesia, de Levis Valace, 2 v. 2-90
2. **M. Eminescu. Studiū critic** —.90
3. **Câte-va momente din începuturile bisericeii rom.** de C. Auner —.20
4. **Nume de familie la românii din Ungaria**, de A. Viciū. —.12
5. **Din viața lui I. Micul** de M. Străjan —.16
6. **Albertina. Povestire** de Dr. V. Bojor. —.30
7. **Ceștiuni din dreptul bis. unite** p. I. II. 3-40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 7 Nrii, îi primesc cu 5-50 cor. în loc de 7-98 cor.

Posta redacțiunii.

Mijlocele antiseptice, le găsim de neeficaci și greu de realizați. Avem dureroasă experiență în obiectul acesta.

N.B. Articolul e scris într'un ton prea vehement, nu-l putem publica, de cât subscriindu-l. Așteptăm avis. De altcun poziția noastră e precisată în afacerea de sub întrebare.

Ilie. Esci nedumerit de unde atâta nedreptate și însuși descoperi mai târziu miseria grozavă, pe cari dacă le-am scris noi, păr. A. din I. ne-ar fi certat și mai rău. Crede-mă că e sfântă vorba: Perirea ta din tine! De celea lalte rinduri sint foarte vesel și încântat. Simt alătura cu tine. La revedere cât mai curând.

D. P. în Buc. Continuarea o așteptăm.

G. T. În forma în care ați scris, afacerea nu va interesa pe cetitorii, de aceea nici n'o publicăm.

I. T. Nimic nou, de cât repetirea acelor postulate scrise și rescrise acum de ani. Totuși vom

publica ceva în numărul viitor. Tot nu putem, căci celea 18 pag. ne-ar ocupa întreg numărul și tot n'ar duce la nici un rezultat: aramă sunătoare și cîmbal răsunător. Cetiți cu atențiune articolul prim scris de un preot de la sate, gândiți vă și la aceea ce ar mai fi putut să scrie și apoi ve aduceți aminte, că ori ce edificiu solid începe de la fundament. Zelul și energia ne lipsesc, și lăncezala ne stăpânesce de a binele.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Cărți ce să pot căpeta în Libraria Seminarială

- Roua și Bruma** C. Scrob 1.50
Povești, I. Creangă 1.50
Vorbe înțelepte I. Popoviciū. 1.50
Vatra Părăsită Slavici 2.—
Din Bătrâni 2.50
Drumuri și orașe Iorgă 2.50
Poesii de Alexandri. 3.—
Teatru II. III. Alexandri 3.—
Vers și proză Alexandri 1.25
Novele A. Brătescu-Voinescu 1.50
Liter. pop. Eminescu. 1.50
Ciocoii N. Filiman 1.50
Legende și hasme Isperescu. 1.50
 Biblioteca Minervei 22 nr. fie care

număr 15 fil.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blas)

(valabil din 1 Octobree 1903).

cătră	g a r a	de la
Teuș — Tövis		
226	persone	persone 102
1246	mixt	mixt 215
735	accelerat	accelerat 904
252	accelerat	accelerat 1228
Copșa — Kis-Kapus		
104	persone	persone 221
216	mixt	mixt 1248
905	accelerat	accelerat 734
1229	accelerat	accelerat 251
S ó v á r a d		
403		
248	mixt	mixt 826
		650

55 (8-10)

A V I S

Subscrisa societate comercială vrënd să-și desfacă depositul său de vinuri bune și veritabile de pe Têrnave și Murăș, aduce la cunoștința On. Public, că vinde en gros și cu prețuri moderate vin de masă din 1900 risling, și vin de desert din 1898.

Blas la 1 Decembre 1903.

„CONSUM“
societate comercială pe acții.

Dintre 60.000 epistole de mulțumită,
pre cari lea primit Feller V. Eugen
apotecar, Stubica, Centrale (com.
Zágráb) referitor la Fluidul Elsa,
din lipsa de spațiu numai câte-va
putem comunica.

St. Domn Eugen Feller apotecar Stubica
(com. Zágráb) Centrale Nr. 82.

Fii bun și îmi trimite din renumitul
Elsa-Fluid a D-tale cât să poto de ingrabă
30 buc. cu sticlă dupiă, pe care de 2 ani o
folosesc cu succes eminent. — Mă rog a le
trimite cu rambursă.

cu deosebită stimă

Med. Dr. Kittel Ferencz m. p., Praga.

S. D. Feller V. Eugen

Stubica Centrale Nr. 82.

În toate foile poți publica, că Elsa
Fluidul D-tale e o medicină eminentă, care
și mie și cunoșcutilor mei le a făcut mari
servicii așa d. e. în contra sgârcurilor la
degete, durere de cap, durere de spate,
osteneală, durere de ochi s. a.

Elsa Fluidul D-tale îl recomand ori și
cuț și îți sunt mulțumitor pentru medicina
acesta eminentă.

Buzias.

Geramb baronésă.

Sotia mea, mai mult ca de 8 ani a
sufert de picioare, pe mine ma durut cós-
tele și după ce ne-am frecat de vre-o câte-
va ori ne-am viudecat.

Ion Duluz, Sopron.

Mama mea de mai mulți ani a suferit
de picioare, să unflău și coceaū, am probat
medicină destul, dar fără rezultat. De când
înce folosim Elsa-Fluidul d-tale s'au viu-
decat formal.

Henrich Türjung, Kis-Ösz (Com. Torontal).

De mai mulți ani am avut o bubă
mare în obraz (față) și ochii îmi erau foarte
debili și acuma după folosirea Elsa-Fluidului
suntăsc viudecare totală. La alții le-au fo-
losit în contra tusei și a durerii de dinți.

Fél (Comit Poșon)

Ioan Borș.

Amicii și cunoșcutilor mei îți laudă emi-
nenta D-tale medicină. Eū am simțit prima
ôră influința ei, eū am pățit de durere de
mijloc și junghiuri, aū dispărut după ce
mam frecat de 3 ori.

Ludovic Kis, Szentes.

Îmi era foarte rău, în tot trupul
simțiam osteneală și durere, am și cugetat
să abziec de postul, de ôre ce mă temeam
că nu voi pute suporta iarna, dar după ce
am folosit 3 sticle din Elsa-Fluid, mam
trezit la viață nouă.

Ștefan Farsang, Vép.

Nu pot să cred, ca să nu mă pronunț
în mod singulitor asupra efectului
eminent și admirabil a Elsa-Fluidului.

În reuma mea de 30 ani mare efect
am observat, ceea ce până acuma cu nici un
felii de medicină na putut ajunge, cu Elsa-
Fluidul înse am ajuns.

Cismădia Imre, Kanișa-mare.

Adevăratul Elsa-Fluid alui Feller.

(Fluidul de esen-
ție de plante cu
miros plăcut alui
Feller), provăduț cu
marca „Elsa,” pe
ori ce sticlă și pe
ori ce instrucție
trebuie să fie marca
alăturată cu numele
„Elsa” și subscri-
erea „Feller.” În
timpul din urmă
după ce Elsa-
Fluidul se bucură
de o trecere foarte

s'au pus în circulație din partea unor speculanți
fără conștiință diferite imitațiuni sub numirea
de Gold-Else-Fluid, Luisa-Fluid etc. Să ne ferim de ast fel de imitațiuni pentru
că numai cel provăduț cu marca „Feller”
este Elsa-fluid veritabil. Comisiunea
sanitară a examinat-o și apro-
bat-o. La espositiile din Berlin Roma,

Londra, Paris și Nizza Fluidul-
Elsa alui Feller a fost premiat cu
medalie de aur, mai pe urmă a fost de-
corat cu medalia de argint a ordului crucea
roșie din Spania.

Se spedză cu rambursă ori trimetind banii înainte
dimpună cu instrucția, spesele de
postă și ladă:

12 sticle	saū 6 st. duple	5.— cor.
24 "	" 12 "	8.60 "
36 "	" 18 "	12.40 "
48 "	" 24 "	16.— "
60 "	" 30 "	20.— "

Mai puțin de 12 sticle nu se spedză

Gratis primesc tot la 12 sticle o
sticlă de Elsa Fluid.

Numai Elsa-Fluidul lui Feller e bun.
E consult să se comande recomandat.

La Elsa-Fluidul se recomandă, ca
cel mai bun mijloc laxativ **pilulele Elsa
Rebarbara de Feller.** Cu totul ne-
stricăciose. Efect sigur și iute. Nu produ-
ce dureri, face poftă de mâncare, ajută mistu-
irea, curătesce stomacul. O legătură (6
tegule) cu instrucțiunea **4 cor.** franco.
Nenumărate epistole de recunoscintă.

Adevăratul prav de insecte cu marca
„Elsa.” Acest prav omără insectele stric-
ăciose de prin case, grădine grajduri, vii
cum s. d. c. *muscele, purecii, moliele, păduchii,*
stelnitele, furnicele etc.

Prin folosirea acestui prav să cruță
forțe mult și fiind efectul lui admirabil să
recomandă cu totă căldura. 1 tegulă 1 cor.
dacă se comandă de odată cu Elsa-Fluid,
la din contră singur costă 5 cor. franco.

S. D. FELLER V. JENŐ. farmacist în Stubica,

Centrale 82. cot. Zágráb.

Moda nouă

este numele unei foi indispensabile pentru ori ce damă și a cărei lipsă s'a simțit de mult.

Conține numeroase Gravuri de cele mai noue toalete,

Rochii, pălării, corsaje, mantile, broderii, costume de bal, de vizită, modele de toalete

pentru dame, domnișore și copii,

Precum și diferiți articlii despre îmbrăcaminte, croire etc.

și frumoșe părți din literatura ușoră: novele, poezii: Costă pe an 12 cor. pe 1/2 an 6 cor. pe 1/4 an 3 cor.

Apare în Buouresel Calea Victoriei Nr. 51.

Abonamentele se pot face și la

Tipografia Seminarială din Blaș (Balázsfalva)

Trimițindu-se banii înainte.

N o ũ !
**Lampă electrică de
busunar**
cu mecanism american

— indispensabilă pentru ori ce economie casnică. —

Se poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corespunzătoare.

Ca fie care e de lipsă pentru luminarea chieliilor, treptelor, ambitelor și locațiilor laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moșe cu ocaziunea vizitelor de noapte. În fabrice, mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călătorii ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covore. Pe proprietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu acesta te poți sui și noaptea în pușcărie și se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate totosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1-20 cor. subministrăm altul nou. **Prețul 4 cor.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin cu 5 cor.

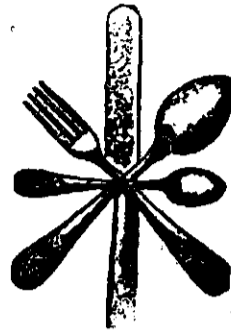
— Strat de rezervă corone 1-20. —

Se trimit cu rambursă de
Stabilimentul Central alui IOSIF AUFFENBERG
BUDAPEST, Strada Proféta 5.

(56) 7-10

Cumpărare ocazională!

— 32 bucăți numai 6 fl. —

În urma preamarelui depozit a unei fabrici de obiecte de metal, sumă incredințat se vind marfa acesteia în prețul cu care se fac. Spedez dară, până când depozitul susta, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitia de străcurat laptele și 1 sitia de străcurat supa.

32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuiesce cu cel mai scump argint, și ca unul fie-care să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni.

Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsescă din nici o casă.

Singurul expeditor este:

Iosif Auffenberg's Centrale
Budapesta VI., Strada Proféta 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

57 7-10

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(44) 18-20

8 zile se lasă spre probă.

Nu mai 2-75 fl.

Să trimită cu rambursă ori anticipându-se prețul.

Un excelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.” Se vind cu garanția de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclau.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

M. I. HOLZER

mare depozit de ceasuri și juvaere.

(Austria) Krakovia Dietelgasse 66.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețuraturile se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

— Anunțul se poate reproduce. —

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Obăzei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificiilor de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 corone.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 corone.

Pentru despăgubiri de incendiu 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Timișoara și Făgăraș.

(5) 43-52